

p. Nam. 17 Kaczyńska
P.o. Zastępcy Dyrektora
16.10.2019
Magdalena Kankiewicz

Warszawa, 7 październik 2019 r.

L. dz. 140/2019/LW

p.m.
J. Kimp. P. Padmku
P. P. P. P. P.
Maciej Wydziału
Opłat Środowiskowych
Jolanta Ochłewska
10.10.2019

EZD

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego Biuro Podawcze	
Data wpływu	08.10.2019
Godzina wpływu	8 - 13
Załączników	
Podpis przyjmującego	

Sz. P. Grzegorz Schreiber

Marszałek Województwa Łódzkiego

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź

PETYCJA

W sprawie podjęcia stałych działań kontrolnych w zakresie wypełniania przez podmioty przywożące smary do Polski w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne obowiązku odzysku i recyklingu, o którym mowa w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej

Grzegorz P. Marszałek

Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego, zrzeszająca główne podmioty działające w produkcji i handlu paliwami ciekłymi w Polsce, zgodnie z art. 4 ust.1 w związku z art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach¹, działając w interesie publicznym oraz członków zrzeszonych w organizacji,

wnosi petycję

w sprawie podjęcia stałych działań kontrolnych (kontroli krzyżowej) w zakresie wypełniania przez podmioty przywożące smary do Polski w rozumieniu ustawy prawo energetyczne obowiązku odzysku i recyklingu lub zapłaty opłaty produktowej, o którym mowa w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, co ma doprowadzić do ograniczenia zjawiska szarej strefy na rynkach: olejów smarowych, olejów odpadowych oraz paliw ciekłych w Polsce.

UZASADNIENIE

POPiHN jako organizacja przedsiębiorców branży paliwowej zrzesza głównych producentów i importerów sektora olejów smarowych, na którym ciążyą szczególne obowiązki wynikające z realizacji zapewnienia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu lub zapłaty opłaty produktowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach

Urząd Marszałkowski
Województwa Łódzkiego
Biuro Podawcze

Data wpływu	09-10-2019
Podpis przyjmującego	

16.10.2019

¹ Dz.U. z 2014 poz.1195

przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej [dalej: „ustawa o opłacie produktowej”] od wprowadzenia na rynek świeżych olejów smarowych.

POPiHN zwraca uwagę, iż w Polsce od lat identyfikuje się problem zaburzeń we właściwym funkcjonowaniu rynku olejów smarowych oraz powiązanego z nim rynku olejów odpadowych. Taki stan rzeczy wynika m.in. z braku kompleksowych regulacji dotyczących branży smarowej, luk w funkcjonujących przepisach dotyczących zbiórki oraz gospodarowania olejami odpadowymi w Polsce oraz niewystarczających mechanizmów nadzoru i kontroli branży smarowej. Brak wystarczających regulacji skutkuje powstawaniem szeregu niekorzystnych zjawisk dla budżetu państwa oraz legalnie działających przedsiębiorców. Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego wskazuje na następujące zagadnienia problematyczne²:

- brak wiarygodnych danych o wielkości i strukturze rynku smarów w Polsce wynikający z braku centralnego nadzoru nad tym rynkiem;
- brak wiarygodnych podstaw dla określania faktycznego wymaganego poziomu odzysku i recyklingu oraz oceny skuteczności systemu zbiórki tych olejów;
- nielegalne wykorzystywanie olejów smarowych jako paliw silnikowych i\lub opałowych lub komponentów tych paliw celem generowania oszustw podatkowych na wprowadzanych do obrotu paliwach ciekłych będących olejami smarowymi lub zawierającymi oleje smarowe;
- nie wypełnianie przez wszystkie podmioty wprowadzające smary na rynek poziomów odzysku i recyklingu olejów odpadowych opartych o faktyczną wielkość rynku olejów smarowych w Polsce;
- unikanie płacenia przez podmioty wprowadzające smary na rynek krajowy wymaganej opłaty produktowej, podatku VAT i CIT (*według szacunków Ministerstwa Środowiska straty budżetowe z tytułu unikania tego obowiązku szacowane są na minimum 150 mln PLN rocznie*);
- unikanie przez podmioty wprowadzające smary na rynek krajowy realizacji procesów pełnego recyklingu olejów odpadowych, w ramach którego pod pozorem pełnej regeneracji w kierunku wytworzenia pełnowartościowych baz olejowych realizowane są tańsze podstawowe procesy oczyszczania tych olejów odpadowych celem ich przekierowania do produkcji olejów opałowych;
- nielegalne spalanie olejów odpadowych i związane z tym procederem powstawanie groźnych zanieczyszczeń powietrza oraz unikanie opodatkowania akcyzą dla takich nie jakościowych paliw opałowych szacowanych w zależności od przyjętej stawki akcyzowej dla takiego proceduru na poziomie ok. 23 mln PLN rocznie (przy zastosowaniu standardowej obniżonej stawki akcyzy na olej opałowy lekki w wysokości 232,00 PLN/m³), a w przypadku zastosowania stawki maksymalnej dla takiego sposobu użycia olejów odpadowych wynoszącej 1822 PLN/m³, dodatkowe wpływy na poziomie ok. 182,2 mln PLN).

---

² Informacje między innymi z raportu UNGC Polska „Gospodarka Olejami Zużyтыми – propozycje zmian do ustawy“ dostępny na: <https://ungc.org.pl/aktualnosci/prezentacja-raportu-gospodarka-olejami-zuzytymi-propozycje-regulacji-2/>

Ze względu na brak wiarygodnych danych o całkowitej wielkości konsumpcji olejów smarowych w Polsce należy stwierdzić, iż w chwili obecnej trudno jest wiarygodnie oszacować wielkość rynku smarów w naszym kraju, a dane funkcjonujące w przestrzeni publicznej mają charakter wyłącznie szacunkowy. Według POPiHN skupiającej również największych przedsiębiorców branży smarowej w Polsce, krajowy rynek olejów smarowych osiągnął w 2018 r. wielkość 234 624 ton, co oznacza wzrost o 3,33% w stosunku do 2017 r. Dynamice wzrostu gospodarczego przez ostatnie kilkanaście lat niestety nie towarzyszy adekwatny wzrost rejestrowanego zużycia produktów smarowych. Wskazuje to, iż wysoce prawdopodobnym jest teza, że w dalszym ciągu w Polsce występuje istotna skala nierejestrowanego obrotu produktami smarowymi z szarej strefy.

Świadczyć mogą o tym także dane **podmiotów przywożących do Polski paliwa ciekłe (w tym smary)**, zbierane od połowy 2017 r. przez Prezesa URE na podstawie Prawa energetycznego. Zgodnie z rejestrem podmiotów przywożących prowadzonym przez URE, spośród zarejestrowanych 399 podmiotów aż 279 podmiotów deklaruje przywóz co najmniej jednego smaru z grupy od CN 27101971 do CN 27101999. Powyższe dane dotyczą jednak tylko przywozu smarów do Polski (nie uwzględnia się produkcji krajowej smarów) a także obejmują tylko smary z grupy CN 2710, więc nie obejmują m.in. dużego rynku produktów smarowych z grupy CN 3403 (ich przywozu i krajowej produkcji).³

Z porównania danych POPiHN z danymi Prezesa URE wynika, iż oficjalny rynek smarów w Polsce jest wysoce niedoszacowany, a duża część produktów kwalifikowanych jako smary może być transferowana do innych zastosowań, m.in. jako komponenty paliw ciekłych lub gotowe paliwa ciekłe.

Identyfikowane praktyki w sposób istotny zaburzają warunki uczciwej konkurencji pomiędzy podmiotami sektora paliwowego i smarowego, jak i pomiędzy przedsiębiorcami oferującymi różne kategorie produktów smarowych oraz wymiernymi stratami dla budżetu państwa z tytułu unikania płacenia danin publicznych przez nieuczciwych przedstawicieli tych sektorów. **Rozmiar wszystkich strat szacowanych na tych rynkach wynosi według bardzo nieprecyzyjnych wyliczeń nawet kilkaset milionów złotych rocznie.**

POPiHN stoi na stanowisku, iż **bardzo ważnym krokiem w kierunku dalszego uszczelniania rynku smarów w Polsce, a przez to także rynku olejów odpadowych oraz rynku paliw ciekłych będzie uruchomienie stałych, krzyżowych kontroli podmiotów przywożących**

³ Dane o wielkości przywozu smarów do Polski są dostępne publicznie na stronach URE pod adresem: <https://bip.ure.gov.pl/bip/taryfy-i-inne-decyzje-b/paliwa-ciekle>

smary do Polski nadzorowanych przez Prezesa URE, które są równocześnie zobligowane do wypełniania obowiązku zapewnienia odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu olejów odpadowych powstających z eksploatacyjnego zużywania się tych smarów lub do zapłaty wymaganej opłaty produktowej, a który to obowiązek jest nadzorowany przez poszczególnych marszałków województw.

Naszym zdaniem takie działanie pozwoli w bardzo prosty sposób wykorzystać wielokrotnie, centralnie zbierane przez Prezesa URE dane o podmiotach, ilościach oraz rodzajach środków smarnych sprowadzanych do Polski także do stałej kontroli obowiązku odzysku i recyklingu olejów odpadowych lub zapłaty opłaty produktowej przez te same podmioty prawa. Tym samym przyczyni się do zweryfikowania i docelowo ograniczenia zjawiska unikania realizacji tego strategicznego dla branży smarowej obowiązku, którego nie realizowanie stanowi jedno z głównych źródeł nieuczciwej przewagi konkurencyjnej w branży smarowej w Polsce.

Mając powyższe na uwadze POPIHN postuluje o wypracowanie stałych procedur współpracy i wymiany informacji o przywozie smarów do Polski pomiędzy poszczególnymi marszałkami województw a Prezesem URE oraz potencjalnie innymi organami nadzorującymi rynek smarów w Polsce (KAS), w celu wdrożenia monitoringu wypełniania przez podmioty przywożące smary do Polski wskazanego powyżej obowiązku odzysku i recyklingu lub zapłaty opłaty produktowej. W tym celu postulujemy między innymi o:

- uruchomienie stałej weryfikacji przez marszałków województw dopełnienia przez podmioty wpisane do jawnego rejestru podmiotów przywożących paliwa ciekłe (smary) - dostępnego na stronie internetowej URE pod adresem: <https://rejestr.ure.gov.pl/o/14> - obowiązków rejestracyjnych związanych z funkcjonowaniem rejestru „BDO” w zakresie gospodarki odpadami, w tym obowiązku w zakresie rejestracji faktu wprowadzania smarów do Polski;
- uruchomienie procedury stałego, okresowego pozyskiwania przez marszałków województw danych od Prezesa URE o podmiotach przywożących smary do Polski, a także o ilościach oraz rodzajach tych smarów w celu bieżącego zweryfikowania wypełniania przez te podmioty obowiązku odzysku i recyklingu lub zapłaty opłaty produktowej;
- wdrożenie stałego informowania przez marszałków województw oraz inne organy kontroli, przypadków ujawniania podmiotów w rejestrze BDO jako wprowadzających smary na rynek a braku ich rejestracji w rejestrze podmiotów przywożących paliwa ciekłe prowadzonego przez Prezesa URE, co jest zagrożone karą

grzywny w wysokości do 2,5 mln PLN;

- wzajemnego informowania się przedmiotowych organów o przypadkach stwierdzonego naruszenia obowiązków odzysku i recyklingu lub braku zapłaty opłaty produktowej, jako zaległej daniny publicznej mogącej być przesłanką uniemożliwiającą rejestrację takich podmiotów w rejestrze podmiotów przywożących URE.

Zdaniem POPIHN postulowana w niniejszej petycji przedmiotowa wymiana tak zgromadzonych informacji o rynku smarów w Polsce, przyczyni się nie tylko do uporządkowania rynku smarów, lecz także do uszczelnienia rynku olejów odpadowych powstających z tych smarów. Dzięki temu będzie szansa, by ograniczyć skalę zjawiska nielegalnego spalania lub innej nielegalnej formy gospodarowania tymi niebezpiecznymi odpadami. Horyzontalna wymiana informacji oraz wynikająca z tego procesu kontrola krzyżowa obowiązku odzysku i recyklingu olejów odpadowych pozwoli na bardziej wiarygodne szacowane ilości wymaganych do odzyskania olejów odpadowych oraz na bieżącą ocenę czy mechanizmy zbiórki i recyklingu tych odpadów funkcjonują prawidłowo oraz ile olejów odpadowych trafia nadal do nielegalnego zagospodarowania, w tym nielegalnego spalania. Wymieniając przedmiotowe dane możliwe będzie bieżące programowanie działań kontrolnych w tym zakresie oraz przygotowywanie dalszych rozwiązań legislacyjnych mających wyeliminować identyfikowane praktyki. POPIHN stoi na stanowisku, iż opisane propozycje działań wpisują się wprost także w realizację programu „CZYSTE POWIETRZE” mającego na celu ograniczenie zjawiska szkodliwej emisji do powietrza związków powstających ze spalania paliw nie spełniających wymagań jakościowych jak i innych substancji, w tym odpadów.

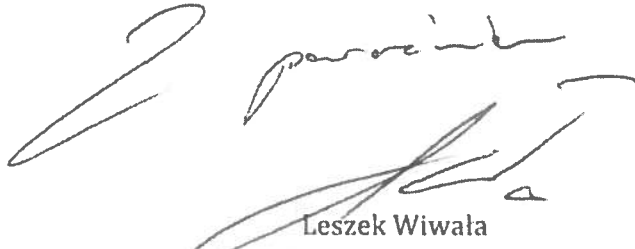
Opisany postulat wprowadzenia horyzontalnej współpracy różnych organów administracji w zakresie gospodarki smarami oraz olejami odpadowymi, umożliwi w praktyce rozpoczęcie wdrażania propozycji rozwiązań zawartych w raporcie przygotowanym pod auspicjami Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii „Gospodarka Olejami Zużyтыми – propozycje zmian do ustawy” w zakresie przygotowania i przyjęcia tzw. „PAKIETU SMAROWEGO”⁴.

Postulowane przez POPIHN rozwiązania wpisują się w I filar proponowanych przez autorów tego raportu działań, którymi są uporządkowanie i zwiększenie nadzoru nad rynkiem smarów w Polsce.

---

⁴ Raport UNGC Polska „Gospodarka Olejami Zużyтыми – propozycje zmian do ustawy“ dostępny na: <https://ungc.org.pl/aktualnosci/prezentacja-raportu-gospodarka-olejami-zuzytymi-propozycje-regulacji-2/>

Ze strony POPIHN deklarujemy wolę współpracy i uczestnictwa w pracach nad przedmiotowymi rozwiązaniami, które naszym zdaniem przyczynią się do skutecznej eliminacji zjawiska szarej strefy na rynku olejów odpadowych, na rynku olejów smarowych oraz na rynku paliw ciekłych w Polsce, przez co pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska naturalnego, poziom konkurencji na tych rynkach oraz zwiększą wpływ do budżetu państwa z tytułu podatków oraz innych danin publicznych powiązanych z tymi produktami.

Leszek Wiwala
Prezes-Dyrektor Generalny

Do wiadomości:

Sz. P. Rafał Gawin - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki